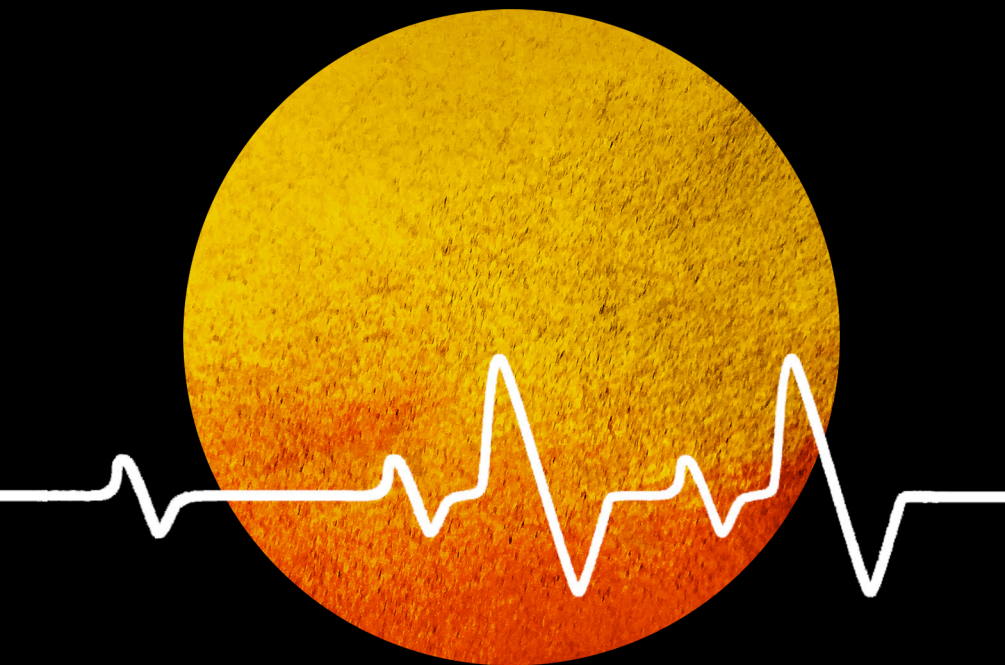

Simone Buchholz Krokotiiliyö

Saksan dekkaripalkinto 2017

Krokotiiliyö

Simone Buchholz Krokotiiliyö

SUOMENTANUT ANNE KILPI

KUSTANTAMO HUIPPU | YLÖJÄRVI

Sitaatti Arthur Felligiltä on kirjasta *Weegee's New York, Reportagen eines legendären Photographen 1935–1960*, Schirmer/Mosel, 2000.

The translation of this work was supported by
a grant from the Goethe-Institut.

Saksankielinen alkuteos *Blaue Nacht*
ilmestyi Saksassa 2016.

Copyright © Suhrkamp Verlag Berlin 2016.

All rights reserved by and controlled through
Suhrkamp Verlag Berlin.

Suomenkielinen laitos

© Kustantamo Huippu 2019

Kansi: Taina Värri

Sisäsivujen taitto: mThing

Paino: Grano Oy, Suomi

ISBN 978-952-69098-4-4 (sid.)

ISBN 978-952-69098-5-1 (EPUB)

Rocco Willem Brunolle

”Istuuduin lempinojatuoliini hissin vieressä ja poltin tupakan. Jos minua nukutti, vetäydyin katoamisilmoitusten käsittelystä vastaavaan toimistoon ja ilmoitin päivystävälle konstaapelille, ettei minua saanut häiritä, jollei teleksi tulostanut jotakin poikkeuksellisen kuumaa tapausta.”

*Weegee (Arthur Fellig), poliisivalokuvaaja
New Yorkissa 1930–1960-luvuilla*

Potku oikeaan munuaiseen, polvet pettävät.

Yksi mahaan ja kaadut.

Vielä kerran munuainen, tällä kertaa vasen, jotta varmasti pian hiljenet.

Sitten pamput, takkien alta paljastetut.

Kolme takkia, kolme pampua.

Vasen jalka, oikea jalka.

Vasen käsivarsi, oikea käsivarsi.

Kuusi jalkaa kahdelletoista kylkiluuparille.

Tämä on monipäinen hirviösi, aivan omasi.

Vain sinua varten tilattu.

Sitten: ripeät hohtimet.

Oikea etusormi.

Siisti naksahdus.

Yhtä ne eivät tiedä: olet vasenkätinen.

Vielä viimeinen potku, osuu johonkin jo murtuneeseen.

Sitten ne jättävät sinut makaamaan.

Minuutin sitä kesti, ehkä jopa kaksi.

Kipu on selkeää ja sekavaa ja kuumaa ja kylmää samaan aikaan ja kaikkialla, veresi virtaa melkein lohduttavan lämpimänä oikeasta kädestäsi.

Tällaista se siis on.

KYNTTILÖITÄ KAIKILLE, KIITOS

Moottori yskähtää viimeisen kerran, kakoo kuin vanha mies tumman taivaan alla ja sammuu lopulta. Nousen ylös, istuudun ruosteen kultaamalle konepellille ja kohotan kasvot vasten raskasta, kylmää ilmaa.

Tupakka.

On poltettava sumu selkeäksi.

Viikonlopuksi maalle, mikä älynväläys.

Kaikista ihmisistä juuri minä. Kuolleena syntynyt ajatus, hankipa nyt auto ja lähde jonnekin, näet kerrankin vähän jotain muuta.

Aivan mahtavaa.

Auto on romu, minä kuskina surkeampi kuin lehmä liukkaalla jäällä, kukaan ei koskaan tule mukaan, kun haluan ajaa jonnekin, niinpä lopulta olen aina itsekseni ja senhän kestan paremmin kaupungissa kuin missään muualla. Maalle ajaminen yksin on kuin teippiä söisi.

Kaupungissa joku odottaa minua, vihdoin minua taas tarvitaan – ja minä olen jumissa täällä. Mies, joka minua odottaa, ei toki tiedä odottavansa minua, koska hän makaa murskattuna sairaalassa. Minulle soitettiin, koska minulle soitetaan aina näissä tilanteissa.

Muille he eivät olekaan soittaneet, koska eivät tiedä,

kuka mies on.

Minä soitan Fallerille ja luoja kiitos me tunnemme vielä toisemme. Toistaiseksi ei ole tapahtunut mitään sellaista, mikä olisi voinut repiä meidät erilleen.

Hän vastaa kahden tuuttauksen jälkeen.

”Hyvää huomenta, tyttöseni.”

”Hyvää huomenta, Faller.”

”No?”

”Ford on paskana.”

”Oho.”

”Voitteko hakea minut? Täytyy päästä nopeasti kaupunkiin.”

”Missä olette?”

”Fucking nowhere”, vastaan.

”Missä tarkalleen?”

”Mecklenburgissa. Zarrentinin ja keskelläimitään välissä. Jossain tiellä B195, moottoritien pohjoispuolella.”

”Ahaa.”

Hän on Länsi-Hampurissa, todennäköisesti aamiaisella. Ehtisi tänne reilussa tunnissa, jos painaisi kaasua.

”Älkää karatko”, hän sanoo. ”Tulen sinne. Kestää kyllä hetken.”

”Minulla on tupakkaa. Soittakaa kun olette lähellä, jooko?”

Lopetan puhelun ja kosketan molemmilla käsillä konepeltiä, joka on jo melkein kylmä. Meistä nyt ei vain tullut ystäviä, minusta ja tästä vanhasta autosta.

Alkuun se ehkä näytti hyvältä, ulkoisesti sopivalta, ja joku olisi jopa saattanut ajatella: täydellistä – miten kukaan ei aiemmin ollut tajunnut saattaa heitä yhteen! Loppujen lopuksi kävi kuitenkin niin kuin niiden hetken huumassa mukaan tarttuvien baarituttavuuksien kanssa, jotka eivät kestä lähempää tarkastelua eivätkä varsinkaan päivänvaloa kymmentä lausetta pidempään.

Nostan takinkaulukset pystyyn, haen laukun takakontista ja lähden kävelemään tietä pitkin kohti länttä. Edessäni avautuu avara maisema, peltoja ja niittyjä ja vainioita ja pari yksittäistä puuta, siellä vähän okrankeltaista ja täällä vähän vihreää. Sytytän uuden tupakan ja kuuntelen kenkieni ääntä. Pääsemme pian rytmiin, kävelemme mielellämme asfaltilla, kenkäni ja minä.

Kyllä Faller minut löytää.

Takanani idässä, vetisten, vihaisten pilvien takana ja kaukaisuudessa, ainutkertaisen leveällä Mecklenburgin taivaalla, murheellinen kaistale aamun aurinkoa.

Olen kuin karjapaimen, jonka hevonen on ammuttu.

Faller käy parhaillaan läpi jonkinlaista myöhäistä keski-ikänsä kriisiä. En edelleenkään voi käsittää, että hän osti itselleen Pontiacin. Taivaansinisen 70-luvun Catalinan. Vaimo oli pyytänyt häntä hankkimaan mieluummin vaikka haastavan auton sen jälkeen kun hän oli alkanut, melko estottomasti ja yhä useammin, katsella nuorten tyttöjen perään. Toisin sanoen: sen jälkeen kun Faller

oli alkanut väittää, että yhä useammat nuoret tytöt olivat alkaneet katsella hänen peräänsä.

”Sinä tarvitset tekemistä”, oli vaimo sanonut, ja sitä Fallerilla nyt on. Pontiac on nimittäin yhtenään hajalla. Olen todella onnekas, että menopeli on käyttökunnossa juuri silloin, kun omani ei ole. Kenelle hemmetissä olisin muuten voinut soittaa?

Calabretta kantaa tällä hetkellä suurta *No Servizio*-kylttiä, se roikkuu aivan hänen sydämensä edessä, enkä olisi tänä aamuna jaksanut kuunnella sitä valitusta.

Klatsche nukkuu vielä. Ja koska hän vasta pari tuntia sitten notkui baaritiskillä, ei hänen ajokuntonsa varaan voisi laskea, vaikka hän hereillä olisikin.

Carlalla ja Roccolla taas ei ole kummallakaan ajokorttia ja lisäksi he ovat virallisia Calabretta-vahteja.

Vaikuttaa siltä, että kuulun liikkuvuudeltaan melko onnettomaan porukkaan.

Faller ajaa hitaasti viereeni, Pontiac pulputtaa. Hän pysähtyy ja veivaa apukuskin ikkunan alas.

”Minähän kielsin teitä liikahtamasta.”

”Ei ollut muuta vaihtoehtoa”, vastaan.

”No mitä muuta? Oliko kiva viikonloppu?”

Avaan oven, heitän laukun takapenkille ja pudotaudun mustalle nahalle.

”Ihan huippuviikonloppu. Ehdottomasti viimeinen paskareissuni paskalandiaan.”

Hän katsoo minua ja pudistaa päätään.

”Mitä te oikein touhuatte, Chastity? Häivytte noin vain kaupungista. Tehän tarvitsette betonia elääksenne.”

Mistäpä minä tietäisin. Ajattelin, että kuuntelisin kerrankin ystäviäni. Jotain toimintaa oli keksittävä. Paikallaan istuminen ei sovi minulle. Sataman tapauksen jälkeen olen virallisesti edelleen syyttäjä, epävirallisesti kuitenkin sivuun sysätty. Ne pyörittivät asiaa pitkään, koska eivät tienneet, miten minun kaltaiseni kanssa piti menetellä. Oman pomon nappaaminen korruptiosta saattaisi ulkopuolisen silmissä olla hyvä syy ylennykselle, mutta talon sisällä sitä ei katsottu kovin hyvällä.

Ja päälle vielä se ampuma-aseen luvaton käyttö.

Se, että pelastin Calabrettan hengen, on oma juttunsa ja kokonaan omansa se, että ammuin erästä surkimusta jalan sijaan sukukalleuksille. En tiedä mitä sille tyypille sittemmin kävi, sillä en kuullut asiasta enää koskaan eikä siitä ollut lehdissä pienintäkään mainintaa. Ei aavistustakaan, miten kollegat sen hoitivat, enkä oikeastaan edes halua tietää. He vakuuttelivat, ettei minun tarvitsisi pelätä mitään, ottivat isäni armeija-aikaisen pistoolin haltuunsa ja pidättivät minut virantoimituksesta. Ja sitten, useiden kuukausien hiljaisuuden jälkeen, odottivat minua nurkan takana uuden työn kanssa. Varta vasten minulle hankittu tehtävä: rikoksen uhrien suojelu.

Kun Hampurissa joku piestään, ammutaan tai ajetaan puolikuoliaaksi, kun joku sillalta tai ikkunasta heitetty jää täpärästi henkiin, tapaus tulee minun vastuulleni.

Mutta vain uhri, ei tutkinta.

Todella jännittävä työ.

Pois tieltä, tulen pitämään uhria kädestä.

Ensimmäisten viikkojen ajan pysyin kiltisti poissa näkyvistä ja tein, kuten käskettiin. Enää en ajattele aivan niin tiukkapipoisesti. Kaappaan armotta haltuuni ne vähäiset tapaukset, jotka syliini putoavat, vaikkei se oikeastaan kuulunut suunnitelmaan. Toistaiseksi kukaan ei ole sanonut mitään. Mitä ne voisivatkaan sanoa? Mehän istumme kaikki samassa veneessä, jonka nimi on: *Kun ei vain pidetä meteliä miehestä ilman kulkusia.*

Tässä sitä siis ollaan.

Kaiken kaikkiaan en tietenkään ole kovin innostunut tästä tilapäisjärjestelystä.

Kaiken kaikkiaan seinät tuntuvat koko ajan kaatuvan päälle.

Siitä tämä pähkähullu retki-idea.

”Minne mennään?” kysyy Faller taksikuskiäänellä.
”Kotiin?”

”Minun pitää päästä St. Georgiin. Sairaalaan.”

”Ahaa”, hän sanoo, ”uusi potilas.”

”Uusi asiakas”, sanon.

”Entä auto?”

”Tehkööں jonkun muun onnelliseksi.”

Faller painaa kaasua, ja Pontiac takalistoni alla mylväisee. Kuin panssarivaunulla ajaisi.

Tee aina niin kuin sydän sanoo. Tai hautaa se joenmutkaan.

Näin isäni aina mieluusti heitti, kun kysyin häneltä, mitä minun pitäisi tehdä. Vanha intiaanien sananlasku, luulen. Niillähän oli jokaiseen tilanteeseen aina tuollainen nokkela lausahdus.

Sydämeni sanoo minulle: Istu alas ja ota häntä kädestä. Hän ei näytä siltä, että hänellä olisi ketään muutakaan.

Tunnistan yksinäiset kasvot kymmenien kilometrien päähän vastatuuleen.

Käsi on lämmin ja kuiva ja yllättävän hauras sen kokoiseksi kädeksi, todelliseksi kouraksi. Yritän pitää kiinni molemmiin käsiin. Lähinnä naurettava yrittys.

Hänet on tuotu osastolle aikaisin aamulla, hieman neljän jälkeen. Käsivarret, jalat ja kylkiluut ovat useasta kohtaa poikki, oikea solisluu on pirstoutunut. Oikean käden ympärillä on paksu kääre. Sairaanhoitaja sanoo, että hän on menettänyt etusormensa, mutta ei kai kukaan nyt etusormeaan noin vain menetä. Päävammoja hänellä ei ole, ja keuhkotkin ovat kunnossa. Munuaiset ovat turvoksissa mutta toimivat pääosin. Kaulassaan hänellä on kanyyli. Lääkitys kulkee sitä kautta. Infusionestetelineisiin ripustettujen pussukoiden välkehtivä diskoliemi. Hän saa unilääkettä ja todennäköisesti lisäksi melkoisen määrän kipulääkettä, ja koska aine vaikuttaa tehoavan eikä kasvoissa paria asfaltista tullutta naarmua lukuun ottamatta ole juuri jälkiä, näyttää hän omituisella tavalla rauhalliselta.

Hänen vaatteensa ovat teknisen tutkinnan hallussa,

henkilöpapereita hänellä ei ollut.

Hän on todella pitkä, käsivarsiin ja jalkoihin kiinnitettyine lastoineen hädin tuskin mahtuu sairaalasänkyynsä. Hiukset hohtavat hopeanharmaina ja ovat sivuilta lyhyiksi leikatut, päältä hieman pidemmät. Kasvot ovat kulmikasta mallia, jollaiset mies saa vasta tietyn iän saatuttuaan. Arvelen hänen olevan viisissäkymmenissä. Mies parhaassa iässä, jollei olisi niin surkeassa kunnossa.

Aivan: jollei hän olisi niin surkeassa kunnossa, hän muistuttaisi pitkänhuiskeaa George Clooneyta.

Laite seinällä miehen takana alkaa piipata, ja hoitaja tulee huoneeseen ja painaa paria nappia. Hän hymyilee minulle myötätuntoisesti kuin olisin lähiomainen, vaikka tietää, etten ole.

Niin käy minulle tämän tästä.

En osaa oikein reagoida siihen.

”Mitä hänellä oli yllään?” kysyn hoitajalta. ”Tarkoitan, ennen yöpaitaa?”

Hoitaja palauttaa ilmeensä peruslukemille, hänen silmissään vilkkuvat haljut kysymysmerkit.

Okei. Pahoittelut.

”Mistä hän löytyi?”

”En tiedä tarkalleen”, hoitaja sanoo. ”Jostain läheltä.”

Hänen katseensa muuttuu yhä nykivämmäksi.

Hän vaikuttaa paheksuvan minua siitä, etten edes yritä käyttäytyä kuin lähiomainen, vaikken sellainen olekaan.

Hän siirtää ripeästi paria esinettä vasemmalta oikealle

ja lähtee sitten huoneesta ennen kuin ennätän esittää
enempää röyhkeitä kysymyksiä.

Jään pitkän, nukkuvan miehen luo ja katselen häntä,
jään hänen luokseen, kunnes pilvet valtaavat taivaan
lopullisesti ja pimeä laskeutuu. Sitten lähdén kotiin.

Kun nousen kotikadulla taksista, putoaa kylmä sade
päähäni.

Klatschen ikkunat kuultavat keltaista valoa.

Hän seisoo keittiössä ja tekee meille pari juustovoilei-
pää, minä istun olohuoneen lattialla ja vahdin kahta
olutpulloa, jotteivät ne lämpenisi. Olemme sammut-
taneet valot ja sytyttäneet kynttilät. Klatsche aloitti sen
viime vuonna. Kynttilä jokaiselle, joka sitä tarvitsee.
Tällä hetkellä niitä palaa kolme: yksi Calabrettalle,
yksi minulle ja yksi Klatschen isoäidille, joka makaa
hoivakodin sängyssä Pohjois-Hampurissa eikä tiedä
maailmasta enää yhtikäs mitään. Iltaisin hänet sidotaan
kiinni, koska hän olisi aina pakenemassa pommeja
Moorweiden pommisuojaan.

Minulla ei ole koskaan ollut isoäitiä.

”Voisimme oikeastaan jo sammuttaa minun kynt-
tiläni”, sanon.

Klatsche seisoo vierelläni ikkunalla kädessään ilta-
palalautanen. Hän on laittanut leivän päälle kurkku-
viipaleita.

”Avaapas olut”, hän sanoo. Kynttilästani hän ei sano
mitään.

”En tarvitse sitä enää.”

”Olutta vai mitä?”

”Kynttilää. Minulle kuuluu hyvää.”

”Selvä”, hän sanoo.

Kilistämme pulloja ja juomme, ja sitten haukkaamme leipää.

”Mitä italialaisystävälle kuuluu?” Klatsche kysyy, pureskelee kahdesti, nielaisee, ottaa seuraavan suupalan, suuren suupalan. Iso mies, iso nälkä.

”Soitin Carlalle eilen”, sanon, ”ja silloin Calabretta katseli urheiluruutua. Oli sitä ennen maannut päivän sohvalla, ilman peittoa. On kuulemma silloin tällöin jopa vastannut jotain Carlan kysymyksiin. Ja syönyt lautasellisen pastaa. Carla on sitä mieltä, että hän toipuu pikkuhiljaa.”

”Rocco sanoo, että hän näyttää kamalalta.”

”No ei ihme”, sanon ja haukkaan palan juustovoileipää. Se maistuu täyteläiseltä ja mehevältä. Kurkku rapsahtaa hampaiden välissä. Hyvä juustovoileipä voi pelastaa hengen, olen siitä varma.

Calabretta oli tosiaan vielä kerran yrittänyt pokata Bettyn, kauniin oikeuslääkärimme. Betty oli antanut hänelle edeltävinä vuosina pakit parikin kertaa, todennäköisesti osin siitä syystä, että Calabretta oli käyttäytynyt kuin idiootti. Hän on sydämenasioissa samanlainen epäonnensoturi kuin minä. Mutta sillä kertaa Betty lähtikin mukaan, mikä syy ikinä olikin. Ja homma onnistui kuin onnistuikin, ehkä kuu ja tähdet

tai ilmanala olivat suosiolliset tai ehkä Betty lopulta vain heltyi. He olivat kokonaisen vuoden kuin yhteen liimatut, toinen toistensa luona ja kaikki oli silkkaa onnea ja autuutta. Se oli liki sietämätöntä: aivan kuin he olisivat omineet auringon itselleen. Mutta sitten eräänä päivänä nousi Bettyn ylle parempi aurinko, oikeuslääkäreiden konferenssissa Münchenissä. Siellä oli mukana professori Sveitsistä. Betty jätti elämänsä Hampurissa, Calabrettan mukaan lukien.

Tämä tapahtui talvella ja siitä lähtien on mies ollut sisältä musta.

Juomme olutta.

Kerron sairaalavierailusta ja siitä, mitä siellä tapahtui.

”Etkö tiedä, kuka se tyyppi on?” Klatsche kysyy.

”Noup. Eikä kukaan vaikuta ainakaan toistaiseksi kaipaavan häntä.”

”Mitä aiot nyt?” hän kysyy.

Teen työni, ajattelen ja sanon: ”Tutkin hänen tavaransa. Ja istun hänen sänkynsä vierellä ja odotan, että hän herää.”

”Suojellaanko häntä?” kysyy Klatsche. Hän on ilotyttökorttelin kasvatti ja vaistoaa edelleen, jos joku on vaarassa. Hänen pörröinen tukkansa sojottaa yhtäkkiä kuin antennit, vihreät silmät tuijottavat tarkkaavaisina.

”Oven edessä istuu poliisi, kunnes saamme selville, miksi hänen kimppuunsa hyökättiin”, sanon.

Klatsche nyökkää, laskee antenninsa, juo kulauksen olutta ja kysyy:

”Pitäisikö meidän sytyttää hänelle kynttilä?”